

ULUSLARARASI TİCARİ SÖZLEŞME HAZIRLANMADAN EVVEL DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Uluslararası ticaret, “ticaret konusu eşyanın sınır ötesinde dolaşımı” şeklinde ifade edilebileceği gibi; bilinen en genel anlamı ile tanımlamak gerekir ise bir ülkede üretilen mal veya hizmetin diğer bir ülkeye, o ülkenin parası, malı yahut hizmeti karşılığında aktarılması anlamına gelmektedir.

Uluslararası Ticaret Hukuku ise ticaretin ülke sınırlarını aşması neticesinde doğan hukuki düzenleme ve uygulama gereksinimini karşılama gayesi ile ortaya çıkan bir kavramdır. Tacirler arasında uygulanmakta olan ve kökeni Roma Hukukuna dayanan uluslararası ticaret kuralları, “Lex Mercatoria” olarak anılmaktadır.

Özellikle uluslararası boyutlarda gerçekleştirilecek olan ticari faaliyetler sırasında meydana gelme ihtimali bulunan uyuşmazlıkların önüne geçilebilmesi ya da meydana gelen uyuşmazlığın giderilebilmesi amacıyla söz konusu ticari işe başlamadan evvel, yazılı ve usulüne uygun biçimde düzenlenmiş olan bir sözleşme yapılmalıdır.

Sözleşmenin içeriğine ilişkin birtakım düzenlemeler gerçekleştirilmeden önce, ticari ilişkinin sıhhatini sağlamak maksadıyla dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Bir ticari sözleşmenin aşağıda izah edilen hususlar nazara alınarak tanzim edilmesi, bu ticari sözleşmenin hazırlanma amacına da uygun düşecektir:

- 1- Sözleşmeye taraf olması muhtemel kişiler incelenerek bu kişilerin güvenilirliği tespit edilmelidir.
- 2- Tesis edilecek ticari ilişkiye ve tanzim edilecek sözleşmeye dair iradelerini ortaya koyabilmek amacıyla tarafların beklenti ve istekleri belirlenmelidir.
- 3- Sözleşmenin geçerliliğinin şekle bağlı olup olmadığı saptanmalı ve bu doğrultuda hazırlanacak olan sözleşmenin şekli belirlenmelidir.
- 4- Ticari ilişkide uyuşmazlık meydana gelmesi durumunda; başvurulacak yargı mercii ile yapılacak seçim arasında uyum sağlanması gerektiği gözetilerek, yoruma ve tereddüte imkan vermeyecek biçimde hukuk seçimi yapılmalıdır.
- 5- Sözleşmenin uygulanmasında ve uyuşmazlıkların çözümü aşamasında meydana gelebilecek olası yorum anlaşmazlıklarının önüne geçebilecek etkin bir sözleşmenin düzenlenebilmesi amacıyla geçerli ve müşterek bir lisan seçilmelidir.
- 6- Uluslararası ticari sözleşmeye, sözleşme tipinin belirlenebilmesini ve aynı zamanda ayırt edilebilmesini sağlayacak bir sözleşme başlığı verilmeli; böyle bir belirleme yapılamıyorsa “Protokol” şeklinde başlık verilerek tanzim edilmelidir.
- 7- Uyuşmazlık durumunda sözleşmenin farklı biçimlerde yorumlanabilmesini engellemek amacıyla, gereksiz ayrıntılara yer vermemek sureti ile tarafların iradeleri ve beklentileri dikkate alınarak bütünlük arz eden bir sözleşme taslağı hazırlanmalı; söz konusu taslak tarafların onayına sunulurken taraflardan teyit alınmalıdır.

Neticede her ticari ilişkide tarafların bu ilişkiye özgü beklentileri bulunmaktadır. Ticari ilişkinin kapsamının belirlenebilmesi açısından tarafların iradelerini yansıtabilen, bahsi geçen ticari ilişkiye özgü koşulları barındıran ve genel anlamda kendi içinde bütünlük arz eden bir sözleşme hazırlanması gerekmektedir. Hazırlanan sözleşme; muğlaklıktan uzak olmalı, farklı yorumlara mahal vermemelidir.

Düzenlenecek olan sözleşme açısından önem teşkil eden husus, sözleşmede kesin tanımlamalara yer verilerek sözleşmeye ilişkin uyuşmazlıkların önüne geçilebilmesinin; uyuşmazlık meydana gelse dahi, tarafların sözleşme tanzim edilirken gösterdikleri iradeleri doğrultusunda uyuşmazlıkların çözülebilmesinin sağlanmasıdır.

Açıklanan sebeplerle, sözleşmeyi imzalamadan önce mutlaka bu alanda yetkin bir avukattan gerekli tavsiye, destek ve görüş alınmalı; mümkünse bu süreç, bir avukat nezaretinde yürütülerek sözleşme tanzim edilmelidir.